

Verwerking adviezen SARO – SALV – VVSG - VVP

1 ALGEMEEN

Appreciatie	SARO De raad vindt het positief dat met de ontwerpbesluiten concreet uitvoering wordt gegeven aan de aangekondigde herijking van het systeem van vrijstellingen, meldingsplichten en vergunningsplichten, met als doel meer uniformiteit en duidelijkheid in de regelgeving te creëren. De raad kan de uitgangspunten van deze herijking onderschrijven, maar vraagt om deze consequent toe te willen passen.	Er wordt akte genomen van de appreciatie. Er wordt zo veel mogelijk getracht rekening te houden met de uitgangspunten die geleid hebben tot herijking van het systeem.
Appreciatie	SALV De SALV apprecieert een aantal nieuwe mogelijkheden die het Vrijstellingenbesluit voorziet voor de land- en tuinbouwsector. Deze mogelijkheden komen tegemoet aan duurzaamheidsinspanningen die land- en tuinbouwers leveren op het vlak van dierenwelzijn (vrijstelling voor schuilhokken), milieu en klimaat (vrijstelling voor pocketvergisters, vul- en spoelplaatsen en wateropslag)	Er wordt akte genomen van de appreciatie.
Evenwicht vereenvoudiging/ rechtszekerheid/ ruimtelijke kwaliteit	SARO <u>5. Evenwicht administratieve vereenvoudiging, rechtszekerheid, en ruimtelijke kwaliteit.</u> De raad vindt het positief dat met de ontwerpbesluiten concreet uitvoering wordt gegeven aan de aangekondigde herijking van het systeem van vrijstellingen, meldingsplichten en vergunningsplichten, met als doel meer uniformiteit en duidelijkheid in de regelgeving te creëren. De raad vraagt hierbij aandacht voor het noodzakelijke evenwicht tussen administratieve vereenvoudiging, rechtszekerheid, en het bewaken van ruimtelijke kwaliteit. De herijking van het systeem leidt tot een herschikking van stedenbouwkundige handelingen: bepaalde handelingen die vandaag meldingsplichtig zijn, worden vrijgesteld of vergunningsplichtig. De raad stelt vast dat de uitgangspunten uit de conceptnota daarbij werden hernomen. Zo is een vrijstelling bedoeld voor occasionele handelingen of gebruik (eenmalig, korte duurtijd), geldt de meldingsplicht voor tijdelijke vergunningsplichtige handelingen of functiewijzigingen (langere duurtijd), en blijft een vergunning vereist voor permanente handelingen of functiewijzigingen. Daarnaast wordt een differentiatie gemaakt op basis van de omvang of impact: bij een beperkte omvang en duurtijd volstaat in principe een vrijstelling.	Er wordt hier bij de puntsgewijze bespreking op ingegaan.

	De raad kan deze uitgangspunten – in lijn met artikel 4.2.3 VCRO, dat de rechtsgrond voor vrijstellingen vastlegt – onderschrijven. De raad vraagt wel om deze consequent toe te passen. De raad stelt namelijk vast dat bepaalde vrijgestelde handelingen een potentieel grote ruimtelijke impact kunnen hebben, wat niet in overeenstemming is met de vooropgestelde uitgangspunten voor de herijking van het systeem en met de rechtsgrond voor vrijstellingen cf. de VCRO (art. 4.2.3). Bovendien lijken een aantal van deze vrijstellingen niet in lijn met de strategische doelstellingen van het Vlaamse omgevingsbeleid. Het gaat daarbij onder meer om doelstellingen inzake het verminderen van het bijkomend ruimtebeslag en robuuste open ruimte door het terugdringen van de verhardingsgraad. Een duidelijke motivering of beleidsmatige onderbouwing voor deze keuzes ontbreekt in de nota's en de verslagen aan de Vlaamse Regering. In deel IV van dit advies gaat de raad hier dieper op in bij de bespreking van enkele specifieke vrijstellingen.	
Verhouding milieu/RO	SARO <u>6. Stedenbouwkundig vs. milieukundig kader.</u> De raad merkt op dat de voorliggende ontwerpbesluiten enkel wijzigingen doorvoeren binnen het stedenbouwkundige luik van het systeem van meldingen, vrijstellingen en vergunningen. Achter het instrument van omgevingsvergunningen blijft nog steeds een inhoudelijke opdeling tussen stedenbouw (VCRO en uitvoeringsbesluiten) en milieu (DABM en VLAREM) bestaan. Zo kunnen handelingen vanuit stedenbouwkundige invalshoek vrijgesteld zijn van vergunning, maar tegelijk vergunningsplichtig blijven op basis van de milieuregelgeving, en vice versa. De raad merkt op dat ook hier de nodige afstemming en stroomlijning tussen beide regelgevingskaders wenselijk is, met het oog op duidelijkheid en betere werkbaarheid van de regelgeving voor zowel overheden als initiatiefnemers.	Van de vraag tot stroomlijning tussen de stedenbouwkundige vrijstellingen en de vergunningsplicht in het kader van DABM/Vlarem wordt akte genomen. Echter, beide regelgevingskaders hebben een verschillende invalshoek: de stedenbouwkundige inplanting vs mogelijke milieu-impact. Deze aspecten zijn niet steeds gelijk te trekken. Bepaalde projecten hebben zowel belangrijke ruimtelijke en belangrijke milieu-impact. Denk bv. aan windturbines. Dan is een dubbele vergunningsplicht (die uiteraard in 1 vergunning wordt aangevraagd en beoordeeld) niet onzinnig. Andere handelingen hebben dan weer een beperkte ruimtelijke impact, en zouden kunnen worden vrijgesteld van vergunning, maar hebben daarnaast wel een grote milieu-impact, waardoor daar een vergunning wenselijk blijft. En het omgekeerde komt ook voor. Waar afstemming mogelijk is, wordt daar naar gestreefd. Zo zijn de bepalingen rond drainage afgestemd met deze in Vlarem rond drainage.
Verhouding milieu/RO	SALV	Zie hierboven.

	Er blijft nood aan een algemeen, duidelijk vergunningenkader met faciliterend beleid dat de combinatie weet te maken van rechtszekerheid, administratieve behapbaarheid en behoorlijke toetsing. De intentie tot administratieve vereenvoudiging van voorgestelde vrijstellingen is alvast positief. De impact blijft echter beperkt, wanneer een project ook een IIOA-luik heeft. De voorgestelde vrijstellingen houden immers in dat een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen niet nodig is. De vrijstellingen slaan enkel op de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen; voor de uitbating van een ingedeelde inrichting of activiteit blijft, indien van toepassing, een melding (klasse 3) of omgevingsvergunning (klasse 1-2) vereist. Vandaar wijst de SALV op de nood aan de inpassing van vernoemde vrijstellingen binnen een algemeen, duidelijk vergunningenkader met faciliterend beleid dat de combinatie weet te maken van rechtszekerheid, administratieve behapbaarheid en behoorlijke toetsing. Zulk duidelijk kader is nodig voor alle landbouwbedrijfsmodellen en voor starters/overnemers/instromers op bestaande sites dan wel op nieuwe sites. Dit kader maakt onder meer noodzakelijke zone-eigen constructies mogelijk, al dan niet met een tijdelijk karakter en gekoppeld aan de landbouwkundige activiteit.⁹	
	SARO Algemeen. De raad waardeert dat bewust wordt ingezet op het faciliteren van 'positieve ingrepen' met een beperkte ruimtelijke impact, zoals isolatiewerken, beperkte renovaties en de installatie van zonnepanelen en -boilers – zowel bij woningen als bij andere gebouwen. Zoals eerder in dit advies (punt 5) aangehaald heeft de raad een aantal bedenkingen bij specifieke vrijgestelde handelingen, in het licht van het beoogde evenwicht administratieve vereenvoudiging, rechtszekerheid, en ruimtelijke kwaliteit, en de afstemming met het Vlaamse omgevingsbeleid (zie verder punten 8-15).	Dank voor de waardering. Op de specifieke bedenkingen wordt ingegaan bij betrokken artikels.
	SARO (standpunt Voka) Voka benadrukt dat de in het ontwerpbesluit opgenomen nieuwe vrijstellingsgronden een duidelijke meerwaarde betekenen voor ondernemingen. De maatregel sluit nauw aan bij de doelstellingen inzake administratieve vereenvoudiging uit het Vlaams Regeerakkoord en bij de rechtsgrond van artikel 4.2.3 VCRO. In het bijzonder waardeert Voka dat voor industrie en bedrijvigheid enkele bestaande vrijstellingsgronden worden verruimd en bepaalde meldingsplichten op een evenwichtige manier worden verschoven naar het Vrijstellingsbesluit. Dit zorgt voor een efficiënter en werkbaarder regelgevend kader voor ondernemingen.	Er wordt akte genomen van de appreciatie.
	VVSG Het VVSG-standpunt over de drie besluiten is gebaseerd op vier uitgangspunten: 1.1.Versterking van de gemeente autonomie	Dit punt handelt over het BVR limitatieve lijst gemeentelijke vergunningsplichten en wordt bij dat besluit behandeld.

	Op dit moment bepaalt Vlaamse wetgeving volledig uniform voor alle gemeenten welke handelingen vergunningsplichtig of meldingsplichtig zijn. Op vraag van de VVSG is het sinds 2024 terug toegelaten dat gemeenten lokaal de vergunningplicht verstrengen. Die mogelijkheid is echter beperkt tot handelingen die de Vlaamse regering op een zgn. limitatieve lijst zet. Een van de besluiten bevat die limitatieve lijst aan verstrengingsmogelijkheden. Die menukaart bespreken we in punt 2 van dit standpunt.	
	VVSG <i>Het VVSG-standpunt over de drie besluiten is gebaseerd op vier uitgangspunten:</i> 1.2.Versterking van de gemeente als domeinbeheerder De gemeente heeft een belangrijke rol als beheerder van haar gemeentewegen. Dat openbaar domein moet verschillende publieke functies realiseren, soms tegelijk en op dezelfde plek: verkeer, beleving, nutsleidingen, private innames,... De gemeente moet die claims met elkaar zien te verzoenen. Daarom is het belangrijk dat de gemeente ook een bepalende rol kan spelen op haar openbaar domein. De vrijstellingen voor nutswerken bespreken we in punt 3 van dit standpunt	De bedenkingen bij de vrijstellingen op het openbaar domein worden daar behandeld.
	VVSG <i>Het VVSG-standpunt over de drie besluiten is gebaseerd op vier uitgangspunten:</i> 1.3.Wetsmatiging en werklastermindering Gemeente willen bij het behandelen van vergunningen de focus kunnen leggen op zaken die de ruimtelijke ordening op haar grondgebied voldoende ingrijpend wijzigen. Voor kleinere handelingen met weinig beleidsmatige impact, is een vergunningsproces een te zwaar instrument. Tegelijk willen gemeenten wel passende instrumenten in handen houden om impact te blijven hebben op de ruimtelijke ontwikkelingen op hun grondgebied. De bouwshift, goed ruimtegebruik, het tegengaan van verrommeling,... vereisen dat sommige zaken toch vergunningsplichtig blijven, ook al worden die door sommigen ervaren als administratieve last. Het is telkens een afweging welke handelingen over het algemeen voldoende impact hebben om te kunnen oordelen welke zaken best vergunningsplichtig zouden moeten zijn. Wetsmatiging vereist ook dat het bepalen of een handeling al of niet vergunningplichtig is, niet aan teveel detailvoorwaarden wordt verbonden. Anderzijds gaat nog steeds om algemeen geldende wetgeving. Bij het abstract omschrijven van de vergunningsplicht is het nodig om nuance te kunnen aanbrengen. De formulering moet alle relevante zaken voldoende precies te vatten met zo weinig mogelijk onbedoelde 'bijvangst'. Dit standpunt gaat dieper in op de vrijstellingen voor werken aan gevels en daken en voor binnenverbouwingen (punt 4).	Het is inderdaad telkens een afweging welke handelingen over het algemeen onvoldoende impact hebben om te kunnen oordelen dat ze vrijgesteld kunnen worden. En ook onder welke voorwaarden dat kan. De bedenkingen bij de vrijstellingen voor werken aan gevels en daken en voor binnenverbouwingen worden bij betrokken bepalingen behandeld.

	VVSG <i>Het VVSG-standpunt over de drie besluiten is gebaseerd op vier uitgangspunten:</i> 1.4.Handhaafbaarheid Het vrijstellingenbesluit beïnvloedt de werklast van de gemeenten in de eerste plaats als vergunningverlener: het besluit bepaalt voor welke handelingen vergunningsaanvragen zullen binnenkomen (punt 1.3). Tegelijk beïnvloedt het vrijstellingsbesluit ook de werklast van de handhavingsinstanties. Als er gewerkt werd zonder vergunning terwijl een vergunning nodig was, dan zal dat vroeg of laat op het bord van de handhavingsinstanties komen, en dat is veelal een lokale verantwoordelijkheid geworden. De omschrijving van wat vergunningplichtig is of niet, moet dan ook makkelijk te controleren vallen zodat vaststellingen van dergelijke overtredingen voldoende robuust kunnen gebeuren.	Dit uitgangspunt kan bijgetreden worden.
	VVSG Daarom gaat dit standpunt dieper in op de gevallen waarin de medewerking van een architect nodig blijft (punt 5) en op één meldingsplicht voor tijdelijke handelingen die de handhavers erg zou helpen (punt 6). Daarnaast hebben we ook bemerkingen bij de overgangsbepalingen (punt 7) We sluiten af met enkele technische detailopmerkingen (punt 8)	Deze bedenkingen worden bij betrokken bepalingen behandeld.

2 ARTIKELSGEWIJS

Artikel van het oorspronkelijke BVR dat gewijzigd wordt	Adviezen	Reactie
Art. 2.1, 2°	SARO <u>Vrijstellingen voor werken aan gevels en daken met stabiliteitswerken.</u> Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 2 en art. 4) stelt alle handelingen aan gevels en daken vrij van vergunningsplicht, op voorwaarde dat de energieprestatie van het gebouw niet verslechtert en het fysieke bouwvolume niet wijzigt. De raad heeft hierbij een aantal bedenkingen. Zo merkt de raad op dat deze vrijstellingen potentieel ruimtelijke gevolgen kunnen hebben voor de onmiddellijke omgeving, onder andere in geval van het aanbrengen, verwijderen of aanpassen van gevelopeningen.	Met de bewuste passage worden de vrijstellingen voor gevels zowel voor woningen als voor gebouwen anderen dan woningen gelijkgetrokken, dat laatste was niet het geval bij de eerste goedkeuring. 1. Impact op isolatiewaarde Dit is een EPB-/energetische beoordeling, niet een stedenbouwkundige. De energetische prestaties van een gebouw worden volledig geregeld in het EPB-kader en kunnen niet als criterium worden gebruikt om een stedenbouwkundige vergunningsplicht in

	Daarnaast vraagt de raad te verduidelijken hoe de energieprestatie van het gebouw uniform en correct kan worden bepaald, in bijzonder in het geval het isoleren van gebouwen gepaard gaat met het doorvoeren van wijzigingen aan de gevelopeningen.	stand te houden. De regeling rond vrijstellingen heeft tot doel om administratieve lasten te verlagen voor handelingen die géén ruimtelijk effect hebben; EPB-aspecten blijven onverkort gelden en worden los daarvan gecontroleerd. 2. Stabiliteitsrisico's Ook dit behoort niet tot de stedenbouwkundige beoordeling, maar tot de verantwoordelijkheid van de uitvoerder en de bouwheer onder het burgerlijk recht en de kwaliteitskaders. Voor dergelijke beperkte ingrepen biedt de stabiliteitsonzekerheid op zich geen ruimtelijke toets. Bovendien blijft na afschaffing van verplichte medewerking van een architect nog steeds het basisprincipe gelden dat elke bouwheer verantwoordelijk is voor een veilige en conforme uitvoering. Stedenbouwkundig levert de ingreep geen bijkomend risico op. 3. Wijziging van het straatbeeld Het openen of vergroten van ramen en deuren is een beperkte gevelaanpassing, die binnen het normale onderhouds- en aanpassingsritme van een gebouw valt. De impact op het straatbeeld is doorgaans puntueel, beperkt en omkeerbaar. In de bestaande vrijstellingen voor gevelwijzigingen (bv. materiaalwijzigingen, kleurwijzigingen, onderhoudswerken...) worden gelijkaardige visuele effecten reeds als niet-vergunningsplichtig beschouwd. De consequentie om dan net raamopeningen uit te sluiten zou inconsistent zijn. Waar het straatbeeld wél substantieel kan worden aangetast (beschermd goed, herwaarderingsgebied, erfgoedzone...) geldt reeds een ander regelgevend kader dat de vrijstelling sowieso uitsluit of bijkomende bescherming biedt.
--	--	--

		4. Privacy voor aanpalenden Dit is een burgerrechtelijke en geen stedenbouwkundige kwestie. Privacyconflicten door raamopeningen worden geregeld via het Burgerlijk Wetboek (art. 675–680), niet via de omgevingsvergunningsplicht. Een vergunningsplicht creëren op basis van privacy zou een precedent scheppen dat ruimer is dan het stedenbouwkundig doel van het vrijstellingenbesluit.
	VVSG <u>4.2.Handelingen aan gevels en daken</u> Handelingen aan gevels en daken zijn voortaan vrijgesteld van vergunningsplicht. Die vrijstelling geldt al voor zij- en achtergevels én ook voor voorgevels indien dat gepaard gaat met isolatiewerken, maar de nieuwe regelgeving breidt dit uit voor alle handelingen aan gevels en daken, dus ook voor het aanbrengen van gevelbekleding zonder verdere isolatie (= raakt niet aan de stabiliteit van het gebouw, dus zonder architect mogelijk) én ook voor het aanbrengen, sluiten, vergroten of verkleinen van ramen en deuren aan gevels en daken (= handelingen gepaard met stabiliteitswerken). Hoewel de tekst verschillend geformuleerd is, is het volgens ons de bedoeling de vrijstelling zowel voor woningen of gebouwen te laten gelden (zie hiervoor punt 2), telkens met de randvoorwaarde dat de energieprestatie van de woning of het gebouw niet verslechtert. De gemeenten hebben hier de volgende bedenkingen bij: 1. De vrijstelling van het aanpassen van gevels die raken aan de stabiliteit van het woningen of gebouwen (aanbrengen, sluiten, vergroten of verkleinen van ramen en deuren) heeft een belangrijke potentiële impact op de onmiddellijke omgeving. Er kunnen immers zo, zonder nadere beoordeling op de goede ruimtelijke impact, bijkomende zichten op aanpalende eigendommen ontstaan. We vragen <u>handelingen met stabiliteitswerken aan gevels en daken vergunningsplichtig te houden of minstens een aantal randvoorwaarden in te bouwen die de impact van bijkomende ramen en deuren op de burens beperkt</u>. Bijvoorbeeld de vrijstelling voor bijkomende of vergrote vensters enkel geldt aan de voorzijde of enkel geldt mits akkoord van de burens of enkel geldt wanneer geen rechtstreekse of onrechtstreekse zichten op aanpalende percelen worden gecreëerd.	Zie hierboven wat betreft gevelopeningen. Wat het vergunningsvrij isoleren van niet verwarmde gebouwen betreft, houdt de Vlaamse Regering dit vrijgesteld. Dergelijke isolatie van bijvoorbeeld een magazijn of een landbouwstal kan nuttig zijn om zomerse hittepieken of nachtelijke winterse koudepieken af te zwakken.

	2. We vragen te duiden hoe een <u>correcte inschatting wordt gemaakt van de isolatievoorwaarde</u> vóór en na het aanbrengen, sluiten, vergroten of verkleinen van ramen en deuren. 3. Tot slot vragen we de <u>vrijstelling van het isoleren van gebouwen enkel te voorzien voor verwarmde gebouwen</u>. Dit om te voorkomen dat (aanpalende) stallen, garages en andere bijgebouwen onvergund een functiewijziging naar wonen ondergaan.	
Art. 2.1, 2/1°	SARO Wat betreft de vrijstellingen voor het aanbrengen van buitenisolatie op gebouwen (art. 2 en 4) vraagt de raad te evalueren wat de impact kan zijn op de beeldkwaliteit van de omgeving.	Indien een gemeente de beeldkwaliteit van een bepaalde wijk dermate belangrijk vindt, heeft zij de mogelijkheid om in dat gebied een vergunningsplicht in te voeren via het BVR limitatieve lijst gemeentelijke vergunningsplichten.
	VVP Artikel 2.1,2/1° geeft aan wanneer het aanbrengen van isolatie met afwerking niet geldt, cf. a) en b). Artikel 2.2 bepaalt de voorwaarden waaronder de opsomming onder 2.1 als vrijstelling kan worden gehanteerd. Hier is een volledige herhaling van 2.1,2/1°, met name onder 6°. Hetzelfde geldt voor Artikel 3.1,2/1° t.o.v. artikel 3.2,4°. Een uitzuivering van deze herhalingen verbetert de leesbaarheid en verkleint de kans op interpretatieverschillen	De tekst van artikel 2.1, punt 2/1° wordt aangepast omwille van deze terechte legistische bedenking.
Art. 2.1, 4°	VVSG: <u>Binnenverbouwingen</u> Binnenwerken aan woningen en gebouwen zullen worden vrijgesteld van een omgevingsvergunningsplicht. Hoewel dit kan leiden tot slechte renovaties, is het vrijstellen van binnenverbouwingen verdedigbaar, aangezien dergelijke werken géén stedenbouwkundige impact hebben. Het verlicht de werkdruk op de stedenbouwkundige diensten. Wel vragen we te bepalen dat de vrijstelling van vergunningsplicht niet geldt in gebieden die erkend zijn als werelderfgoed, de bufferzone, monumenten of gebouwen die zijn opgenomen in de vastgestelde inventaris. Het kan immers zo zijn dat deze monumenten of gebouwen juist zijn beschermd of opgenomen op de inventaris omwille van hun interieur.	Op heden kunnen deze binnenverbouwingen reeds worden uitgevoerd met vrijstelling of na melding. Er wordt enkel van de melding (die niet geweigerd kan worden) verschoven naar de vrijstelling. Ook doet de regelgeving inzake stedenbouwkundige vrijstellingen geen afbreuk aan andere regelgeving, inzonderheid de regelgeving inzake beschermde monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten, cultuurhistorische landschappen en archeologische sites. (art. 1.2 Vrijstellingsbesluit). Het is volgens de Vlaamse Regering zeker niet aangewezen om elke verbouwing van bv. een keuken, of een vervanging van een tegelvloer door parket bij elke woning in de binnenstad van Brugge

		vergunningsplichtig te maken in plaats van de huidige vrijstelling of melding. Als het interieur van dergelijk gebouw dermate waardevol is, dan wordt het gebouw best beschermd.
	VVSG <u>5. Medewerking van de architect</u> Als je wilt bouwen of verbouwen is de medewerking van een architect nodig. De Architectenwet die dit regelt, bepaalt ook dat bepaalde werken kunnen worden uitgesloten van die verplichting. De Vlaamse regering deed dit via het Besluit Medewerking Architect. De Vlaamse regering stelt nu voor om bepaalde handelingen vrij te stellen van de vergunningsplicht maar houdt wel de verplichting aan om de werken uit te voeren met een architect. Het gaat dan om 1) het uitvoeren van binnenwerken, ook als ze aan constructieve elementen raken 2) het aanbrengen, sluiten, vergroten of verkleinen van ramen en deuren aan gevels en daken (= handelingen gepaard met stabiliteitswerken). Een bouwheer krijgt dus de keuze: ofwel werken zonder vergunning maar met een architect zodat de werken vrijgesteld zijn van vergunning, ofwel werken zonder architect en daarvoor een vergunning aanvragen want zonder architect zijn niet vrijgesteld.	Zie hieronder
	VVSG De gemeenten hebben hier de volgende bedenkingen bij: Wij vragen ons af of <u>de Vlaamse regering wel bevoegd</u> is om de medewerking van de architect te eisen voor handelingen die niet vergunningsplichtig zijn. De Architectenwet (artikel 4) zegt immers dat men een beroep moeten doen op een architect voor werken waarvoor een vergunningsplicht bestaat en dat de regering daar uitzonderingen op kan maken zodat werken wel vergunningsplichtig zijn maar zonder architect mogen, maar niet omgekeerd. Er is geen wettelijke basis om de medewerking van een architect te verplichten als de werken niet vergunningsplichtig zijn.	Het is niet de bedoeling dat in de tweede lezing de vrijstellingen opnieuw verstrengd worden, Met de bewuste passage worden de vrijstellingen voor gevels zowel voor woningen als voor gebouwen anderen dan woningen gelijkgetrokken, dat laatste was niet het geval bij de eerste goedkeuring.
	VVSG 2. De gemeenten vrezen dat het systeem 'vrijgesteld, mits medewerking van de architect' betekent dat de werklast verschuift van 'vergunning' naar 'handhaven'. Als een gemeente te weten komt, bijvoorbeeld door klacht van een buur of architect, dat binnenwerken zonder architect gebeuren, wordt dan van de gemeente verwacht dat zij hiertegen optreedt? Is dat dan een overtreding omdat je werkt zonder architect (art. 6.2.2, 5° VCRO: alleen Vlaamse administratieve boete mogelijk) of omdat je werkt zonder vergunning (art. 6.2.1 VCRO) want de vrijstelling geldt alleen met architect? Voor gemeenten is het handhaven van	Op dit ogenblik zijn binnenverbouwingen zonder stabiliteitswerken vrijgesteld. De kans bestaat nu ook dat iemand binnenverbouwingen uitvoert die wel stabiliteitswerken omvatten. De problematiek wordt niet wezenlijk vergroot door deze bijkomende vrijstelling.

	vrijgestelde werken zonder architect wellicht de laagste prioriteit zolang geen gevaarlijke situaties ontstaan. We vragen in het Verslag aan de Vlaamse regering te duiden hoe het niet werken met een architect door bv een benadeelde architect of de Orde van Architecten zelf kan worden aangepakt en te duiden hoe gemeenten het niet werken met een architect kunnen handhaven (bv meerwaarde van opname van deze overtreding in prioriteitennota handhaving, duiding hoe art. 6.2.1 en 6.2.2 zich tot elkaar verhouden,...).	
	3. De vrijstelling voor aanpassingen aan gevels en daken is voor 'woningen' anders geformuleerd dan die voor 'gebouwen'. Art. 2 1° van het voorontwerp (art. 2.1, 2° vrijstellingenbesluit) stelt dat handelingen aan gevels en daken van woningen vrij, 'voor zover de energieprestatie niet verslechtert en zonder het fysiek bouwvolume te wijzigen', terwijl art. 4 2° (art. 3.1, 2° vrijstellingenbesluit) voor andere gebouwen daaraan toevoegt dat als de handelingen gepaard gaan met stabiliteitswerken (gevelopeningen dus) de vrijstelling alleen geldt als een architect wordt aangesteld. Wij menen dat het hier wellicht gaat om een vergissing en dat de bedoeling is dat <u>handelingen met stabiliteitswerken aan gevels en daken</u> (= aanbrengen, sluiten, vergroten, verkleinen van ramen en deuren) <u>altijd met medewerking van een architect moet gebeuren</u>. We vragen dit te verduidelijken (zie hiervoor ook punt 4).	Er is inderdaad in de eerste principiële goedkeuring ongewild een verschil in formulering tussen woningen en niet-woningen wat de medewerking van een architect betreft. Dit wordt gelijkgeschakeld. De medewerking van de architect wordt niet langer vereist.
	4. Tot slot pleiten we ervoor om het Vrijstellingsbesluit en het besluit dat de medewerking van de architect regelt, op elkaar af te stemmen. Een voorbeeld: het Vrijstellingsbesluit beperkt de kroonlijst tot een hoogte van 3,5 meter (art. 2.1.11) terwijl het Besluit dat de medewerking van de architect regelt het heeft over een kroonlijsthoogte tot een hoogte van max 3 meter. Een tuinhuis van 40m² kan via vrijstelling 3,5m hoog zijn, tuinhuis van 41m² met kroonlijst 3,5m plat dak is vergunningsplicht met verplicht met architect, tenzij kroonlijst/plat dak wordt verlaagd naar 3m, dan kan het weer zonder architect. Handiger zou zijn dat in besluit vrijstelling architect de kroonlijsthoogte tot 3,50m kan voorzien worden. En ook: Het Besluit dat de medewerking van de architect regelt, bepaalt dat de aanleg van een zwembad vrijgesteld is van architect, voor zover er 2 meter afstand is van de perceelsgrens (art. 1/1 4° f). De vrijstelling voor de aanleg van den zwembad geldt dan weer mits een afstand van 1 meter wordt aangehouden tot de perceelsgrens (art. 2/1 8°). Handiger zou zijn dat het Besluit vrijstelling architect ook een meter afstand aanhoudt.	Na afronding van voorliggend traject kan inderdaad het besluit medewerking architect geactualiseerd worden. Maar dit nu meenemen zal voor vertraging zorgen.
	VVP De VVP stelt zich vragen bij de handhaafbaarheid en controleerbaarheid van bijkomende voorwaarden. De Vlaamse Regering stelt enerzijds voor om diverse handelingen vrij te stellen van vergunningsplicht, maar koppelt daar anderzijds voorwaarden aan inzake de verplichte tussenkomst van een architect. Deze koppeling is in de praktijk niet werkbaar en leidt tot een vermenging van bevoegdheden die inhoudelijk niet met elkaar verbonden zijn.	De opmerking van VVP wordt bijgetreden. De medewerking van de architect wordt nergens meer vereist.

	Daarenboven bepaalt de federale wetgeving op het beroep van architect enkel dat "een architect vereist is als een vergunning vereist is". Dit betekent dat Vlaanderen perfect kan bepalen dat bepaalde handelingen geen vergunning vereisen; bijgevolg zal er in die gevallen ook geen architect verplicht zijn. ➤ Schrap de verplichte betrokkenheid van een architect in alle betrokken artikels.	
Art. 2.1, 8/1°	VVSG 8.1.Warmtepompen en airco's • De zinsnede "in de tuin, op een gevel of op een plat dak" (art. 2 6°) zorgt ervoor dat het plaatsen van bovengrondse onderdelen van warmtepompen en airco's (voortaan ook) aan de voorgevel zonder vergunning kunnen worden geplaatst. <u>Dit kan leiden tot een weinig kwalitatief straatbeeld.</u> Toch kunnen we akkoord gaan met de vrijstelling, omdat we ervan uitgaan dat de meeste eigenaars zullen kiezen voor de visueel minst storende locatie, zeker als dat de voorgevel is. Dat dit soms niet gebeurt, rechtvaardigt geen algemene vergunningsplicht. • Toch een belangrijke uitzondering: <u>Het lijkt ons niet wenselijk om warmtepompen en airco's vrij te stellen in gebieden met een hoge erfgoedwaarde.</u> De suggestie om de volgende passage toe te voegen: <i>"Deze vrijstelling geldt niet: a) in gebieden die erkend zijn als werelderfgoed of die in de bufferzone van het werelderfgoed liggen conform artikel 11 van de overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld, opgemaakt in Parijs op 16 november 1972; b) voor gebouwen die opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris van bouwkundig erfgoed, vermeld in artikel 4.1.1. van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014; c) in gebieden waarvoor gemeenten een verordening hebben opgesteld die deze vrijstelling wijzigd."</i>	Er wordt inderdaad vanuit gegaan dat eigenaars opteren voor de visueel minst storende locatie om onderdelen van warmtepompen en airco's te plaatsen. Zeker in het geval van bevestiging hiervan aan voorgevels. De gemeenten krijgen de mogelijkheid om vergunningsplicht voor warmtepompen en airco's ikv erfgoed in te voeren via de limitatieve lijst.
Art. 2.1, 14°	VVP Deze verruiming van vrijstellingen wordt gemotiveerd door de redenering dat deze werken slechts een geringe impact zouden hebben op de omgeving. ➤ Alhoewel de voorgestelde wijziging niet betekent dat al deze handelingen plots overal vrijgesteld zouden worden, wilt de VVP wel waarschuwen voor het feit deze werken wél impact kunnen hebben op woonkwaliteit, beeldkwaliteit, brandveiligheid, toegankelijkheid... en stelt voor om hiermee rekening te houden zodat de vrijstelling niet leidt tot een carte blanche en aantasting van straat- en omgevingsbeeld	Zie reactie op het VVSG-advies bij artikel 2.1, 8/1°.
Art. 2.2, 6°	SARO	

	<u>Vrijstellingen binnen erfgoedcontext</u>. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 3, 2°) scherpt de vergunningsregels voor gebouwen in (bufferzones van) werelderfgoed en op de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed aan. De raad kan deze verstrenging onderschrijven met het oog op een betere vrijwaring van het onroerend erfgoed. Tegelijk vraagt de raad om te onderzoeken of een aantal nieuwe (en bestaande) vrijstellingen alsnog uitgesloten kunnen worden voor deze gebouwen in erfgoedcontext. Concreet gaat het om de vrijstelling voor binnenverbouwingen (art. 2 en 4). De raad merkt op dat bepaalde gebouwen net beschermd zijn of opgenomen op de vastgestelde inventaris omwille van hun waardevolle interieur. Het vrijstellen van binnenverbouwingen zonder enige beoordeling kan in dergelijke gevallen potentieel leiden tot een verlies van erfgoedwaarden.	Wat betreft het vrijstellen van binnenverbouwingen wordt verwezen naar de reactie hierboven op het VVSG-advies bij artikel 2.1, 4°.
Art. 3	SARO <u>Art 3 en 5 wijzigingsbesluit vrijstellingen: uitzonderingen</u>. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 3) voegt een bepaling toe die stelt dat de handelingen, vermeld in artikel 2.1, 2°, 2/1° en 3°, c) en d), niet uitgevoerd worden in gebieden die erkend zijn als werelderfgoed of die in de bufferzone van werelderfgoed liggen en aan gebouwen die opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris erfgoed. De raad merkt op dat artikel 2.1, 2/1° in het huidige vrijstellingenbesluit al dergelijke uitzonderingsbepaling bevat. Hetzelfde geldt voor artikel 5 van het wijzigingsbesluit vrijstellingen. Dat voegt een bepaling toe die stelt dat de handelingen, vermeld in artikel 3.1, 2°, 2/1° en 3°, c) en d), niet uitgevoerd worden in gebieden die erkend zijn als werelderfgoed of die in de bufferzone van werelderfgoed liggen en aan gebouwen die opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris erfgoed. Artikel 3.1, 2/1° in het huidige vrijstellingenbesluit bevat ook al dergelijke uitzonderingsbepaling.	Dit is een terechte opmerking. Artikel 2.1, 2/1° dient beperkt te worden tot de bepaling '2/1° het aanbrengen van isolatie aan de buitenzijde van gevels en daken tot een maximum van 26 centimeter, voor zover de rooilijn niet overschreden wordt. Voorliggend besluit bundelt de uitzonderingsbepaling inzake erfgoed immers in artikel 2.2, 6°. Hetzelfde geldt voor de bepaling in artikel 3.1.
	VVSG Ter bescherming van het erfgoed bepaalt de huidige regelgeving al dat het aanbrengen van isolatie aan een gevel niet zonder vergunning kan als het gaat om gebouwen gelegen in werelderfgoed of die opgenomen zijn op de inventaris bouwkundig erfgoed. Het Vrijstellingsbesluit is sowieso niet van toepassing op beschermde monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten, cultuurhistorische landschappen en archeologische sites. Toch is er ook heel wat ander waardevol erfgoed dat door de ruime vrijstelling van aanpassingen aan gevels en daken dreigt te verdwijnen. De regelgeving waarvoor nu het advies van de VVSG wordt gevraagd, bepaalt dat voortaan voor alle handelingen aan gevels en daken de vrijstelling níét geldt indien het gaat om gebouwen gelegen in werelderfgoed of opgenomen op de inventaris bouwkundig erfgoed. Voortaan zal dus toch een vergunningsplicht gelden	Zie reactie hierboven.

	als de gevel of het dak wordt aangepast voor gebouwen gelegen in werelderfgoed of die opgenomen zijn op de inventaris bouwkundig erfgoed	
Art. 3.1, 2°	VVP De VVP stelt zich vragen bij de handhaafbaarheid en controleerbaarheid van bijkomende voorwaarden. De Vlaamse Regering stelt enerzijds voor om diverse handelingen vrij te stellen van vergunningsplicht, maar koppelt daar anderzijds voorwaarden aan inzake de verplichte tussenkomst van een architect. Deze koppeling is in de praktijk niet werkbaar en leidt tot een vermenging van bevoegdheden die inhoudelijk niet met elkaar verbonden zijn. Daarenboven bepaalt de federale wetgeving op het beroep van architect enkel dat "een architect vereist is als een vergunning vereist is". Dit betekent dat Vlaanderen perfect kan bepalen dat bepaalde handelingen geen vergunning vereisen; bijgevolg zal er in die gevallen ook geen architect verplicht zijn. ➤ Schrap de verplichte betrokkenheid van een architect in alle betrokken artikels.	Zie de reactie bij het VVP-advies bij artikel 2.1, 4° inzake woningen.
Art. 3.1,2/1°	VVP Artikel 2.1,2/1° geeft aan wanneer het aanbrengen van isolatie met afwerking niet geldt, cf. a) en b). Artikel 2.2 bepaalt de voorwaarden waaronder de opsomming onder 2.1 als vrijstelling kan worden gehanteerd. Hier is een volledige herhaling van 2.1,2/1°, met name onder 6°. Hetzelfde geldt voor Artikel 3.1,2/1° t.o.v. artikel 3.2,4°. ➤ Een uitzuivering van deze herhalingen verbetert de leesbaarheid en verkleint de kans op interpretatieverschillen	Zie reactie op advies van de SARO bij art. 3
Art. 3.1, 4°	SARO Zie: Vrijstellingen binnen erfgoedcontext.	Zie reactie hierboven
Art. 3.1, 10°	VVP Deze verruiming van vrijstellingen wordt gemotiveerd door de redenering dat deze werken slechts een geringe impact zouden hebben op de omgeving. ➤ Alhoewel de voorgestelde wijziging niet betekent dat al deze handelingen plots overal vrijgesteld zouden worden, wilt de VVP wel waarschuwen voor het feit deze werken wél impact kunnen hebben op woonkwaliteit, beeldkwaliteit, brandveiligheid, toegankelijkheid... en stelt voor om hiermee rekening te houden zodat de vrijstelling niet leidt tot een carte blanche en aantasting van straat- en omgevingsbeeld	Zie reactie hoger bij woningen
Art. 4.1, 2°	SARO <u>Handelingen in industriegebied:</u> verhardingen zeehavengebied. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 6-8) maakt de plaatsing van constructies tot 300m² per goed (voorheen 200m² per goed), de aanleg of uitbreiding van verhardingen tot 500m² per goed (voorheen 200m² per goed) en de bouw of uitbreiding van gebouwen tot 500m² per goed (voorheen 100m² per goed) in afgebakend zeehavengebied vrijgesteld van vergunning.	Hier wordt het standpunt van Voka gevolgd. Daar de oppervlaktes overgenomen worden uit het huidige meldingsbesluit verandert er de facto weinig. De voorgestelde tekst wordt behouden.

	De raad merkt op dat met deze wijzigingen heel wat bijkomende verhardingen kunnen worden gerealiseerd zonder ruimtelijke afweging. De raad vraagt deze keuzes beter te onderbouwen in het licht van de strategische doelstellingen inzake het beperken van het bijkomend ruimtebeslag en de daling van de verhardingsgraad. <u>Standpunt Voka:</u> Voka ondersteunt de invoering van een vrijstellingsgrond voor de aanleg van verhardingen in zeehavengebied als een zinvolle maatregel inzake administratieve vereenvoudiging. Door de huidige meldingsplicht uit artikel 5 van het Meldingsbesluit eenvoudig om te zetten in een vrijstelling, wordt een duidelijke en efficiënte lastenverlaging gerealiseerd voor initiatiefnemers binnen de zeehavengebieden. Tegelijk benadrukt Voka, in lijn met het Verslag aan de Vlaamse Regering, dat de randvoorwaarden bij deze vrijstellingsregeling voldoende waarborgen bieden zodat de maatregel niet leidt tot ongecontroleerd ruimtebeslag, maar wel tot een meer werkbare en evenwichtige regeling voor ondernemingen in zeehavengebieden.	
	SARO <u>Art. 6-7-8 wijzigingsbesluit vrijstellingen:</u> toevoeging 'van vergunning vrijgestelde'. In artikel 6 worden op verschillende plaatsen de woorden 'de constructies' vervangen door 'de van vergunning vrijgestelde constructies'. In artikel 7 gebeurt dat niet voor 'de verharding', en in artikel 8 evenmin voor 'de gebouwen'. Dat is niet consequent. Puur tekstueel is het niet noodzakelijk om telkens 'de constructies', 'de verharding' of 'de gebouwen' vooraf te laten gaan door 'de van vergunning vrijgestelde' aangezien elk van deze artikels net handelt over de vrijstelling van een bepaald type handeling. Een bijkomende verduidelijking lijkt de raad overbodig. Dit zou bovendien de leesbaarheid zelfs kunnen verminderen.	Dit is een terechte opmerking van de SARO. Voorliggend ontwerp besluit wordt hieraan aangepast.
Art. 5.1, 1/1°	SARO <u>Standpunt Boerenbond bij het advies:</u> Boerenbond vraagt om plastictunnels niet uit te sluiten van de vrijstelling van de vereiste van een omgevingsvergunning voor de teelt en bescherming van landbouwgewassen. Plastictunnels zijn immers geen vaste maar verplaatsbare constructies. In het buitengebied zijn land- en tuinbouwactiviteiten ook zone-eigen activiteiten. Bovendien gelden voor de vrijstelling in kwestie bepaalde voorwaarden (hoogte van maximale hoogte van 3,5 m² tot maximaal 1,5 m boven de teelt, vereisten omtrent opvang, hergebruik en afvoer van hemelwater, niet in bepaalde gebieden, ...). De toelichting in de nota VR maakt bovendien een onderscheid tussen permanent aanwezige plastictunnels en plastictunnels die geen permanent karakter hebben. Voor niet-permanente plastictunnels zou de vrijstelling wél van toepassing zijn. De nota VR luidt immers : "Dit is evenwel geen probleem voor de meeste plastictunnels die geen permanent karakter kennen. Daar is de vrijstelling van punt 1° van toepassing." Dit zou moeten worden verduidelijkt in het Vrijstellingenbesluit zelf.	Het was enkel de bedoeling om de permanente of quasi-permanente plastictunnels vergunningsplichtig te maken. Zoals de nota aangaf, zouden de niet-permanente plastictunnels van de vrijstelling blijven genieten. Aangezien uit de adviezen blijkt dat nog niet volledig uitgeklaard is hoe deze tunnels te beschouwen, lijkt het aangewezen betrokken bepaling voorlopig niet op te nemen, tot er duidelijkheid is.

	SALV Sluit plastictunnels niet uit van de vrijstelling van de vereiste van een omgevingsvergunning voor de teelt en bescherming van landbouwgewassen. Ga verder in dialoog voor de opmaak van een duidelijk kader rond deze plastictunnels. Het Vrijstellingenbesluit stelt dat een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen niet nodig is voor de plaatsing van • <i>constructies met een maximale hoogte van 3,5 meter, als ze dienen voor de teelt of bescherming van landbouwgewassen en na de oogst worden verwijderd (artikel 5.1. punt 1°)</i> • <i>constructies, met uitzondering van hagelkanonnen, glasconstructies en gebouwen, met een maximale hoogte van 3,5 meter of tot maximaal 1,5 meter boven de teelt, als aan al de volgende voorwaarden is voldaan: a) ze dienen voor de teelt of bescherming van landbouwgewassen; b) het hemelwater wordt opgevangen en hergebruikt of wordt niet afgevoerd van het eigen terrein; de constructies zijn niet gelegen in [...] een gebied dat erosiegevoelig is, een gebied met middelgrote kans op overstromingen (artikel 5.1. punt 1/1°).</i> Het voorontwerp van besluit zou plastictunnels bij de vernoemde uitzonderingen opnemen onder 1/1° en dus van vrijstelling uitsluiten. Plastictunnels zijn echter geen vaste maar mobiele constructies. Bovendien gelden de vernoemde voorwaarden voor de vrijstelling in kwestie. De nota aan de Vlaamse Regering maakt daarnaast nog een onderscheid tussen permanent aanwezige plastictunnels en plastictunnels die geen permanent karakter hebben. Voor niet-permanente plastictunnels zou de vrijstelling wél van toepassing zijn. De nota aan de Vlaamse Regering stelt immers: <i>'Dit is evenwel geen probleem voor de meeste plastictunnels die geen permanent karakter kennen. Daar is de vrijstelling van punt 1° van toepassing'</i>. Dit vergt volgens de adviesraad verdere uitklaring. Niet alle plastictunnels of plasticconstructies worden immers na elke oogst verwijderd. Bovendien is de vraag wat er precies onder plastictunnels dient te worden begrepen en wat niet. De sector dringt aan op overleg om dit punt verder uit te klaren.	Zie hierboven de reactie op het SARO-advies bij art. 5.1, 1/1°.
Art. 5.1, 3°	SARO <u>Vrijstellingen in land- en tuinbouwgebied: schuilhokken voor weidedieren.</u> Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 9) versoepelt de vergunningsregels voor schuilhokken voor weidedieren. Zo wordt de vrijgestelde maximale oppervlakte voor schuilhokken bestemd voor runderen opgetrokken van 40m² tot 100m², en vervalt de voorwaarde dat deze in hout moeten worden opgericht.	Deze vrijstelling wordt ingevoerd in artikel 5.1. De inleidende zin luidt hier <i>"Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor de plaatsing van de volgende zaken, voor zover ze niet liggen in ruimtelijk kwetsbaar gebied, met</i>

	Volgens het Verslag aan de Vlaamse Regering (pag. 9) is deze versoepeling ingegeven vanuit dierenwelzijn. De raad erkent het belang van dierenwelzijn, maar acht deze motivering onvoldoende gelet op de potentieel ruimtelijke impact van deze versoepelingen. De voorgestelde aanpassingen lijken bovendien niet overeenstemming met de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake het beperken van het bijkomend ruimtebeslag tegen 2040 en het vrijwaren van open ruimte. De raad vraagt daarnaast te verduidelijken of deze vrijstelling ook van toepassing is in ruimtelijk kwetsbaar gebied. Volgens de VCRO (art. 4.4.8/2, §1) is in landbouwgebieden zonder bestaande stallingsmogelijkheden onder bepaalde voorwaarden een omgevingsvergunning mogelijk voor de oprichting van één stal voor weidedieren die geen betrekking heeft op een effectief beroepslandbouwbedrijf, maar nooit in ruimtelijk kwetsbaar gebied. Tot slot heeft de raad bedenkingen bij de handhaafbaarheid van de nieuwe bepaling dat een schuilhok dat na 1 januari 2026 geplaatst wordt, verplicht moet worden verwijderd indien gedurende vijf opeenvolgende jaren geen weidedieren op de weide aanwezig zijn. <u>Standpunt Boerenbond bij het advies:</u> Het vrijstellingenbesluit voorziet in een aantal nieuwe mogelijkheden voor de land-en tuinbouwsector die tegemoet komen aan verplichtingen en verwachtingen op het vlak van dierenwelzijn (vrijstelling voor schuilhokken), milieu en klimaat (vrijstelling voor pocketvergisters, vul-en spoelplaatsen en wateropslag), hetgeen door de sector positief wordt onthaald. Anderzijds heeft de sector een aantal opmerkingen bij het voorstel van wijzigingsbesluit. Het wijzigingsbesluit versoepelt de vergunningsregels voor schuilhokken voor weidedieren, hetgeen door de sector positief wordt geapprecieerd. Voor wat betreft de vrijstelling voor schuilhokken dient te worden opgemerkt dat de vereiste ligplaats voor een volwassen rund in een stal minimaal 4,5m² is (en zal in de toekomst vermoedelijk naar 6m² gaan) waardoor de vrijstelling gaat over schuilhokken voor groepen van maximaal 20 en in de toekomst vermoedelijk 16 runderen, hetgeen beperkt is, te meer vermits beweiding in het kader van het stikstofbeleid een belangrijke maatregel is om het ontstaan van ammoniak te vermijden. De maximale hoogte van 3 meter strookt niet met de adviezen van een goede stallenbouw voor landbouwdieren (runderen). Bij hitte is het interessanter om de dakplaten hoger te hebben, zodat er voldoende ruimte is boven de dieren. Op warme	<i>uitzondering van parkgebied".</i> de vrijstelling is aldus niet mogelijk in ruimtelijk kwetsbaar gebied.: De regeling inzake <u>stallings</u>mogelijkheden waarnaar verwezen wordt, is een afwijkingsmogelijkheid in het kader van de vergunningverlening. Hier gaat het over schuilhokken, die vrijgesteld zijn. Een schuilhok is niet gelijk te stellen met een stal. Deze voorwaarde, dat schuilhokken verwijderd moeten worden indien er gedurende een bepaalde tijd geen dieren worden gehouden, is overgenomen uit de geciteerde afwijkingsbepaling rond stallingen. Voor een reactie op het standpunt Boerenbond wordt verwezen naar de reactie op het SALV-advies hieronder.
--	--	---

	dagen kan de stralingswarmte van de dakplaten immers belangrijk zijn. De vrijstelling zou ook van toepassing moeten zijn op de verharding in het schuilhok voor landbouwdieren (runderen).	
	SALV Houd in de voorwaarden voor de vrijstelling van schuilhokken rekening met de doelstellingen inzake dierenwelzijn en met de stikstofmaatregel 'beweiding'. Verruim daarom de oppervlaktevoorwaarde en laat een grotere bouwhoogte toe. Heroverweeg de verplichting van één volledig open zijde en het toelaten van binnenverharding in de vrijstelling, op voorwaarde dat het verschil tussen stalconstructies en schuilhokken duidelijk blijft in de verfijning van de parameters. De SALV apprecieert de versoepeling van de vergunningsregels voor schuilhokken voor weidedieren. De adviesraad merkt wel op dat de vrijstelling tot maximum 100 m² oppervlak voor runderen beperkend is wanneer dit in combinatie met normen en doelstellingen op vlak van dierenwelzijn én de uitwerking van de maatregel 'beweiding' in kader van het stikstofbeleid wordt beschouwd. In het vrijstellingenbesluit staat dat de oppervlaktevoorwaarde moet begrepen worden 'per aaneengesloten groep van percelen in één eigendom'. Volgens de adviesraad is het aangewezen om het begrip "aaneengesloten groep van percelen" te verduidelijken. Daarnaast is de bepaling van de hoogte van het schuilhok tot maximaal 3 meter beperkend op vlak van dierenwelzijn: bij hitte is voldoende ruimte boven de dieren immers wenselijk. De SALV vraagt daarnaast om de bepaling dat één zijde van het schuilhok volledig open moet zijn, die een adequate bescherming van weidedieren kan verhinderen (bv. in kader van bescherming tegen wild, met inbegrip van roofdieren), te heroverwegen. Daarnaast zou overwogen kunnen worden om de vrijstelling ook van toepassing te laten zijn op de verharding in het schuilhok voor weidedieren – al moet hierbij steeds het verschil tussen schuilhokken en stalconstructies duidelijk blijven via een verdere verfijning van de vernoemde parameters die voorwerp vormen van de voorwaarden tot vrijstelling.	Opgemerkt moet worden dat het niet voldoen aan de voorwaarden enkel inhoudt dat deze niet vrijgesteld zijn. Hiervoor kan nog steeds een vergunning worden aangevraagd en verleend. - Gesloten poort: voorwaardelijk toegelaten in de schutkring voor wolvenschade tot 1/1/2029. Op die wijze heeft men voldoende tijd om een wolfwerende omheining rond het terrein te plaatsen. Deskundigen bevestigen dat bij plaatsing van een correcte wolfwerende omheining een afsluiting van het schuilhok overbodig wordt. Als men toch tijdelijk een gesloten poort geplaatst heeft, verwijdt men ze voor 1/1/2029. Een poort met open karakter mag blijven, ook na 1/1/2029.
	VVSG 8.2.Schuilhokken (art. 9) • Schuilhokken enkel in hout kunnen worden opgetrokken, en niet in steen. Dit om de tijdelijkheid van een schuilhok te ondersteunen; • Het is aangewezen te verduidelijken dat enkel een schuilhok vrijgesteld is. Geen verharding en geen voederopslag/berging. • De vrijstelling geldt voor een aaneengesloten groep van percelen in één eigendom, maar we vrezen omzeiling door een deel van de groep percelen op eigen naam te zetten en een	Zie hierboven

	ander deel op naam van een bedrijf. Wellicht is het beter om te verwijzen naar 'landbouwgoed • Als er vijf jaar geen vee op de weide staat, moeten nieuwe schuilhokken terug weg. We menen dat effectieve handhaving ervan weinig realistisch is. Hoe bewijst een gemeente immers dat er vijf jaar lang géén gebruik is gemaakt van een schuilhok	
Art. 5.2, 2°	VVP Sommige regio's hebben officieel geen "valleigebied" en/ of "vallei- en brongebied" wat kan leiden tot een vrijgeleide voor drainages in nattere gebieden wat als gevolg heeft dat er meer afvoer en verdroging plaats zal vinden. ➤ Behoud het huidige artikel "drainages in ruimtelijk kwetsbare gebieden of een gebied met middelgrote kans op overstromingen, of op minder dan 50 meter van die gebieden." of leg scherpere criteria voor draineren vast waardoor een vrijgeleide in nattere gebieden uitgesloten wordt.	Het is juist in nattere gebieden dat men wil draineren. Er is geen nood aan drainage in een droog gebied. Vandaar ook dat de vrijstelling wordt voorzien voor drainage in 'nattere' gebieden. Zoals reeds in het verslag uiteengezet worden de voorwaarden hier afgestemd op de voorwaarden in de indelingslijst van Vlarem.
Art. 5.2, 8°	SARO <u>10. Vrijstellingen in land- en tuinbouwgebied: pocketvergister, wateropslag en vul- en spoelplaats.</u> Het wijzigingsbesluit vrijstellingen voorziet onder voorwaarden een stedenbouwkundige vrijstelling voor pocketvergisters (momenteel vergunningsplichtig). Daarnaast worden ook vrijstellingen voorzien voor de aanleg van één overdekte vul- en spoelplaats voor landbouwwerktuigen, en voor de aanleg van een wateropslag met een maximaal volume van 200m³, op maximaal 50 meter van het gebouwcomplex, in functie van professionele landbouwactiviteiten. De raad vraagt aandacht voor de mogelijke cumulatieve ruimtelijke impact van dergelijke ingrepen. Daarnaast vraagt de raad te verduidelijken of bij de pocketvergister voortaan ook de eventuele onderliggende verharding vrijgesteld is. <u>Standpunt Boerenbond bij het advies:</u> Het vrijstellingenbesluit voorziet in een aantal nieuwe mogelijkheden voor de land-en tuinbouwsector die tegemoet komen aan verplichtingen en verwachtingen op het vlak van dierenwelzijn (vrijstelling voor schuilhokken), milieu en klimaat (vrijstelling voor pocketvergisters, vul-en spoelplaatsen en wateropslag), hetgeen door de sector positief wordt onthaald. Anderzijds heeft de sector een aantal opmerkingen bij het voorstel van wijzigingsbesluit. De vrijstelling voor de plaatsing van een pocketvergister wordt door de sector positief onthaald. Een pocketvergister biedt immers de mogelijkheid om met mest biogas te produceren. Dit biogas kan vervolgens naar een warmte-krachtkoppeling (WKK) gaan,	Wat betreft de onderliggende verharding bij pocketvergisters, deze moet meegerekend worden bij de omschrijvende oppervlakte. Dit wordt thans in het Verslag verduidelijkt (zie hieronder, m.b.t. de vraag naar definities) De steun van Boerenbond voor de nieuwe vrijstelling inzake pocketvergisters en vul- en spoelplaatsen wordt gewaardeerd. Wat betreft de vraag om de afstand van de pocketvergister tot het bedrijfsgebouw te verdubbelen, hierop wordt ingegaan.

	waar het methaan uit het biogas wordt verbrand om zo hernieuwbare energie onder de vorm van warmte en elektriciteit te produceren. De vergiste biomassa, het digestaat, kan worden gebruikt als meststof. In het kader van de vrijstelling mag de afstand van de pocketvergister tot een bestaand bedrijfsgebouw minder dan vijftien meter bedragen, hetgeen een korte afstand is. Vanuit de sector wordt gevraagd om de afstand tot een bestaand bedrijfsgebouw minstens te verdubbelen. Er dient te worden nagegaan of een maximale oppervlakte van 200m² in de praktijk afdoende is voor de plaatsing van een "gangbare" pocketvergister, met inbegrip van de verhardingen.	
	SALV Wat betreft de vrijstelling voor de plaatsing van een pocketvergister: verruim de afstandsvoorwaarde tot een bestaand bedrijfsgebouw en evalueer of de oppervlaktevoorwaarde strookt met de gangbare dimensies van zulke installaties en stuur zo nodig bij. Het voorontwerp van besluit stelt voor om de plaatsing van één pocketvergister van een vrijstelling te voorzien, die beantwoordt aan al de volgende voorwaarden: maximale omschrijvende oppervlakte van 200 vierkante meter, de afstand tot een bestaand bedrijfsgebouw is minder dan 15 meter, de installatie valt onder dezelfde indelingsrubriek als de veehouderij en er wordt enkel dierlijke mest afkomstig van deze veehouderij in vermengd zonder bijmenging van afval en de afstand tot de zijdelingse en achterste perceelsgrenzen is minstens 20 meter. De vrijstelling voor de plaatsing van een pocketvergister wordt geapprecieerd vanuit de SALV met het oog op de verwezenlijking van duurzaamheidsdoelstellingen. Echter is de afstandsvoorwaarde tot een bestaand bedrijfsgebouw zeer krap bemeten (minstens een verdubbeling lijkt wenselijk) en is het onduidelijk of de oppervlaktevoorwaarde wel strookt met de gangbare dimensies van pocketvergisters op een gangbaar landbouwbedrijf in functie van de verwerking van bedrijfseigen stromen.	Zie hierboven
	VVP Neem bijkomende definities op van Omschrijvende oppervlakte (Artikel 10), Groenscherm (Artikel 10) en Landbouwgoed (Artikel 12), zodat de rechtszekerheid en de uniformiteit in toepassing worden versterkt.	Het Verslag aan de Vlaamse Regering licht reeds het begrip 'landbouwgoed' toe. Een uitleg over 'omschrijvende oppervlakte' is thans toegevoegd. Het begrip 'groenscherm' wordt reeds lange tijd gebruikt, dus daar lijkt een definitie of omschrijving niet aangewezen.
	SARO	Zie reactie hierboven.

	Wijzigingsbesluit vrijstellingen: definities. De raad suggereert om volgende definities toe te voegen aan het wijzigingsbesluit vrijstellingen: 'omschrijvende oppervlakte' (art. 10), 'groenscherm' (art. 10) en 'landbouwgoed' (art. 12).	
Art. 5.2, 9°	SARO <u>Standpunt Boerenbond bij het advies:</u> Ook de vrijstelling voor vul- en spoelplaatsen is positief, dit in de aanpak van puntvervuilingen door gewasbeschermingsmiddelen. De vrijstelling betreft echter niet-overdekte vul- en spoelplaatsen. De term "landbouwwerktuigen" is niet heel duidelijk. Het gaat over toestellen die het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen faciliteren, zijnde spuittoestellen, hetgeen duidelijk blijkt uit de nota VR. Vanuit de sector wordt gevraagd om ook voor wat betreft vul- en spoelplaatsen de afstand tot een bestaand bedrijfsgebouw minstens te verdubbelen. De sector vraagt tevens om in het kader van de Vlaamse hemelwaterverordening de vrijstelling uit te breiden naar overdekte vul-en spoelplaatsen, dus met inbegrip van een dakconstructie.	Er wordt geëpiciteerd dat het gaat om landbouwwerktuigen waaronder spuittoestellen. Wat betreft de vraag om de afstand van de vul- en spoelplaatsen tot het bedrijfsgebouw te verdubbelen, hierop wordt ingegaan. De Hemelwaterverordening is momenteel niet van toepassing op onoverdekte vul- en spoelplaatsen, aangezien het hemelwater bij deze plaatsen in aanraking komt met verontreinigende stoffen. Indien men een overdekte constructie zou toelaten, is er geen vermenging tussen hemelwater en verontreinigde stoffen, waardoor dit hemelwater wel volgens de principes van de hemelwaterverordening zou kunnen gebruikt worden, m.n. dit hemelwater kan geïnfiltreerd worden op eigen terrein. Het is dan ook aangewezen om ook overdekte vul- en spoelplaatsen toe te staan.
	SALV Wat betreft de vrijstelling tot de aanleg van een niet overdekte vul- en spoelplaats: verruim de vrijstelling naar overdekte vul- en spoelplaatsen, verruim de afstandsvoorwaarde tot een bestaand bedrijfsgebouw en verduidelijk de term 'landbouwwerktuigen'. Het voorontwerp van besluit stelt voor om de aanleg van één niet-overdekte vul- en spoelplaats voor landbouwwerktuigen van een vrijstelling te voorzien, die beantwoordt aan al de volgende voorwaarden: maximale omschrijvende oppervlakte van 150 vierkante meter, de afstand tot een bestaand bedrijfsgebouw is minder dan 15 meter, opvang van het rest- en spoelwater en geen overloop richting riolering of oppervlaktewater. De vrijstelling voor de aanleg van een vul- en spoelplaats wordt geapprecieerd vanuit de SALV met het oog op de aanpak van puntvervuiling binnen het actieplan duurzaam pesticidengebruik. Het betreft dan ook vul- en spoelplaatsen voor toestellen die het gebruik van pesticiden faciliteren (i.e.	Zie de reactie op het SARO-advies bij art. 5.2, 9°

	sputtoestellen), wat in het besluit verduidelijkt zou moeten worden. Opdat de vrijstelling, in overeenstemming met de Vlaamse hemelwaterverordening, op het terrein impactvol kan worden, is een uitbreiding van de vrijstelling naar de aanleg van een overdekte vul- en spoelplaats (dus met inbegrip van een dakconstructie) aan te bevelen. Door de aanpassing van de definitie van hemelwater dient al het water van op een vul- en spoelplaats opgevangen te worden, omdat het gezien wordt als bedrijfsafvalwater. Net daarom is het wenselijk een overkapping toe te laten via een vrijstelling, zodat regenwater duidelijk gescheiden kan worden van het water dat effectief op de vul- en spoelplaats terecht komt. Dit gaat de implementatie van de vul- en spoelplaatsen, zoals aangekondigd in het Vlaams regeerakkoord beter faciliteren. Ook de afstandsvoorwaarde tot een bestaand bedrijfsgebouw is zeer krap bemeten (minstens een verdubbeling lijkt wenselijk).	
Art. 5.2, 10°	SARO <u>Standpunt Boerenbond bij het advies:</u> Tenslotte is ook de vrijstelling voor de realisatie van wateropslag in functie van de professionele teelt van landbouwgewassen of van de professionele veeteelt positief. Het toegelaten volume van 200 m³ is wel zeer beperkt. Het voorstel vanuit de sector is, om dat minstens op te trekken naar 500m³. De term "waterbassin" in artikel 10 b) dient vermoedelijk te worden vervangen door "foliebassin".	
	SALV Wat betreft de vrijstelling tot het voorzien in wateropslag voor de professionele teelt van landbouwgewassen of voor de professionele veeteelt: verruim het maximaal volume. Het voorontwerp van besluit stelt voor om het voorzien in wateropslag voor de professionele teelt van landbouwgewassen of voor de professionele veeteelt van een vrijstelling te voorzien, die beantwoordt aan volgende voorwaarden: maximaal volume van 200 m³, binnen een straal van 50 meter van het gebouwencomplex van het landbouwbedrijf, wateropslag is niet verbonden met het grondwater en als het gaat om een waterbassin [vermoedelijk 'foliebassin'] moeten de wanden ofwel begroeid zijn ofwel ingebed in het landschap via een groenscherm. In het licht van duurzame watervoorziening en het toenemende belang daarvan vanuit het oogpunt van klimaatadaptatie apprecieert de SALV het voornemen tot vrijstelling voor wateropslag. Het toegelaten volume van 200 m³ is echter zeer krap bemeten (een volume van minstens 500 m³ lijkt wenselijk).	Zie hierboven.
Art. 5.2, EXTRA	SARO <u>Standpunt Boerenbond bij het advies:</u> De sector vraagt om de plaatsing van thuisbatterijen ten behoeve van land- en tuinbouwbedrijven, met inbegrip van eventuele verhardingen, bijkomend op te nemen in het Vrijstellingenbesluit, evenals de plaatsing van stuwen op onbevaarbare waterlopen en grachten.	Dit wordt meegenomen onder de aanpassing van artikel 5.3.

	SALV Voorzie in het Vrijstellingenbesluit vrijstellingen voor de plaatsing van regelbare stuwen in functie van land- en tuinbouwactiviteiten op onbevaarbare waterlopen en grachten. Zulke vrijstelling zou volgens de SALV incentives kunnen bieden met het oog op klimaatadaptie en klimaatslimme landbouw. Om eventuele oneigenlijke watercaptatie te voorkomen, vraagt de SALV dat de lokale waterbeheerder daartoe een toezichtrol opneemt.	Zie de reactie op het standpunt van de Boerenbond ikv SARO
	SALV Voorzie in het Vrijstellingenbesluit vrijstellingen voor energieopslag (vb. thuisbatterijen) ten behoeve van land- en tuinbouwbedrijven (met inbegrip van eventuele verhardingen). Zulke vrijstelling zou volgens de SALV incentives kunnen bieden met het oog op duurzaamheidsinspanningen in kader van de energie- en klimaatdoelstelling.	
Art. 6.1	VVSG <u>8.3.Groen (art. 11)</u> Het is goed dat de vrijstelling voor het kappen van een boom alleen geldt als die boom acuut gevaarlijk is doordat hij op gebouwen of op andere mensen zou kunnen vallen. Als de aanvrager beweert dat boom gevaarlijk zou zijn om andere redenen, bijvoorbeeld verkeersveiligheid omdat hij het zicht belemmert, dan is een vergunningsprocedure wel aanvaardbaar. Wij begrijpen "acuut gevaar voor derden" op die manier dat de eigenaar van de boom niet mag invoeren dat de boom op hemzelf zou kunnen vallen. Alleen het gevaar voor zijn eigen gebouw of voor burens of passanten buiten zijn perceel is relevant om een acute kapping toe te staan zonder de vergunningsprocedure te moeten doorlopen. Dit wordt best in het Verslag verduidelijkt.	Akkoord met deze interpretatie van de VVSG. Het lijkt niet nodig om het verslag aan te vullen.
Art. 6.2	VVSG 8.4.Landbouwgoederen (art. 12) Het nieuw begrip "landbouwgoed" best ook toevoegen aan de begrippen/definities. De Mededeling verduidelijkt dit, maar het wordt best net als 'goed' ook toegevoegd aan artikel 1.1.	Zie reactie op het VVP-advies bij artikel 5.2, 8°
Art. 6.3	VVSG 8.5.Poelen (art. 13) Geef aan dat zowel veedrinkpoelen als poelen voor amfibieën enkel zonder vergunning kunnen worden aangelegd indien dit zonder folie gebeurt.	Momenteel is er ons geen misbruik bekend.
Art. 7.2	VVP De uitvoeringsbesluiten vormen een verdere uitwerking van het Verzameldecreet, waarbij het instrument melding werd beperkt tot tijdelijke handelingen. Conform de memorie van toelichting onderscheidt de decreetgever hierbij drie categorieën: - o occasionele en kortdurende handelingen - vrijgesteld; - o tijdelijke handelingen met langere duurtijd - meldingsplichtig; - o en permanente handelingen of functiewijzigingen - vergunningsplichtig.	Wat de tijdelijke handelingen betreft van 4 X 30 dagen, moet worden vastgesteld dat deze sowieso moeilijk te controleren zijn. En dat ongeacht of het 4 X 30 of maar 1 X 30 dagen betreft.

	Dit impliceert dat bepaalde handelingen die vandaag nog onder de vrijstelling vallen, maar die niet occasioneel noch van geringe omvang zijn, in de toekomst onder de meldingsplicht zouden moeten vallen. In het bijzonder gaat het om de huidige artikelen 7.2 en 7.3 van het Vrijstellingsbesluit, die voorzien in een vrijstelling voor tijdelijke handelingen of functiewijzigingen gedurende 4x30 dagen per jaar. In de praktijk leidt dit tot discussies bij lokale besturen over de aanvangsdatum en de geldigheidsduur van deze vrijstelling. ➤ Beperk de toepassing van deze vrijstelling tot kortdurende, occasionele handelingen (bv. 7 à 14 dagen) en voer voor langere tijdelijke handelingen (tot maximaal 4x30 dagen) een meldingsplicht in. Stel daarnaast ook artikel 72 van het Verzameldecreet in werking, zodat de decretale basis volledig en coherent kan worden toegepast, in lijn met artikel 71 en 79.	Het voorstel om een aantal vrijgestelde handelingen over te hevelen naar een meldingsplicht lost dit niet fundamenteel op. Hier rekent de Vlaamse Regering op gezond verstand en stelt ze vertrouwen in de bevolking. Art. 72 van het Verzameldecreet treedt in werking op dezelfde dat als het voorliggend besluit in werking treedt. Artikel 71 en 79 Verzameldecreet 2024 treden in werking op het ogenblik dat het wijzigingsbesluit Meldingen in werking treedt. Deze inwerkingtredingen zullen op elkaar afgestemd worden.
Art. 8.1	VVP Het vrijstellingsbesluit voorziet momenteel in een vrijstelling voor de herinrichting van reeds ingerichte terreinen, met uitzondering van gebouwen. Nu het besluit ook bouwwerken met medewerking van een architect deels vrijstelt, lijkt het aangewezen om deze logica door te trekken naar de herinrichting van al ingerichte terreinen. De ruimtelijke impact van dergelijke gebouwen is beperkt en staat in functie staat van de reeds vergunde situatie. ➤ Herformuleer artikel 8.1 van het vrijstellingsbesluit als volgt: "Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor de herinrichting van de volgende al dan niet omheinde terreinen, als er geen gebouwen opgericht worden die de medewerking van een architect vereisen en als de herinrichting eigen is aan de functie van het terrein."	Deze interessante aanbeveling verwerken we als volgt in de tekst. Aan artikel 8.1 wordt toegevoegd dat "<i>geen overdekte constructies, groter dan 100 vierkante meter of gebouwen, groter dan 40 vierkante meter</i>" mogen worden opgericht zonder vergunning. De medewerking van een architect wordt niet als voorwaarde gesteld.
Art. 8.3	SARO Zie: Vrijstellingen binnen erfgoedcontext.	
	SARO <u>Militaire installaties van strategisch belang.</u> Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 15) schrapt de voorwaarde dat militaire installaties enkel vrijgesteld kunnen worden in gebieden die op plannen van aanleg of op ruimtelijke uitvoeringsplannen als militair domein zijn aangeduid. Hierdoor wordt een generieke regeling ingevoerd voor installaties en gebouwen van militair strategisch belang, waardoor deze voortaan zonder vergunning kunnen worden opgericht in om het even welk gebied, ongeacht de bestemming.	Zie hieronder. Het decreet in geval van een defensiegerelateerde uitzonderingssituatie voorziet in een sui generis-procedure voor de productie en opslag van wapens, munitie en oorlogsmateriaal in bestaande of nieuw te bouwen constructie. De toepassing van deze specifieke procedure kan enkel in het geval van een gebeurtenis of ernstige bedreiging die de

	Allereerst merkt de raad op dat het Verslag aan de Vlaamse Regering geen motivering bevat voor de invoering van deze regeling. De raad verwijst naar het lopende regelgevend initiatief rond het sui generisdecreet Defensie, waarover SARO ook om advies is gevraagd. Het is onduidelijk hoe de voorliggende bepalingen zich tot dit regelgevend initiatief verhouden. Tevens is onduidelijk hoe de voorliggende bepalingen gekaderd moeten worden met betrekking tot het Vlaamse defensieplan en tot de defensieplannen en -afspraken op federaal, Europees en internationaal niveau. De raad merkt bovendien op dat een omlijnde definitie van 'installaties van militair strategisch belang' ontbreekt, waardoor het onduidelijk is welke gebouwen en installaties onder deze regeling zouden vallen. Het risico bestaat hierdoor dat het begrip 'installaties van militair strategisch belang' een containerbegrip wordt. In dat licht verwijst de raad naar het belang van een proactieve en planmatige aanpak waarbij noodzakelijke Vlaamse defensie-infrastructuur zoveel mogelijk vooraf wordt gepland en voorbereid, zodat bij een uitzonderingssituatie snel geschakeld kan worden. Ook deze vrijstellingsgrond moet bekeken en toegepast worden in functie van zo een proactieve aanpak. Daarbij is het essentieel dat er te allen tijde een zekere mate van overleg blijft tussen de Vlaamse Regering en Defensie.	fundamentele constitutionele, politieke, economische of sociale structuren van België of de Europese Unie ernstig kan destabiliseren en die daarenboven noodzaakt tot een snelle opschaling van de productie of opslag van wapens, munitie of oorlogsmateriaal. Dit verschilt van de vrijstellingen, waarop op elk ogenblik beroep kan worden gedaan, zij het voor installaties en gebouwen met een beperkte oppervlakte (zie verder). Juist omwille van de flexibiliteit en de diversiteit van installaties, lijkt het niet aangewezen om een definitie te voorzien.. Het gegeven dat proactief moet worden opgetreden, wordt bijgetreden.
	VVSG <u>8.6. Installaties en gebouwen van militair strategisch belang (art. 15)</u> Op dit moment kunnen op militaire domeinen installaties en gebouwen zonder vergunning worden opgetrokken. Dit wordt uitgebreid naar alle gebieden, ongeacht de bestemming. Dit maakt het mogelijk dat luchtafweer rond de haven wordt geplaatst. We pleiten ervoor dat deze vrijstelling maar geldt na advies van de betrokken gemeente. Dat stelt het lokaal bestuur om bijkomende informatie of randvoorwaarden mee te geven. Deze formulering is wat vergelijkbaar met de formulering die bestaat voor het plaatsen van verplaatsbare units die dienen als gevangenis, en die maar vrijgesteld zijn na - gunstig- advies van de hulpverleningszone.	Het mag idd niet de bedoeling zijn dat een nieuwe kazerne zonder vergunning in landbouwgebied wordt opgetrokken.
Art. 10, eerste lid, 6°	SARO <u>Art. 17 wijzigingsbesluit vrijstellingen: overdekte fietsenstallingen.</u> De bepaling dat overdekte fietsenstallingen worden vrijgesteld van vergunning onder enkele voorwaarden, lijkt te gelden voor zowel private als publieke fietsenstallingen. Het verslag aan de Vlaamse Regering (pag. 13) lijkt deze bepaling echter te beperken tot fietsenstallingen 'van algemeen belang'. De raad acht het wenselijk dit als dusdanig in de betreffende bepaling in te schrijven.	Deze bepaling geldt inderdaad alleen voor fietsenstallingen op openbaar domein. Dit wordt immers opgenomen in art. 10, dat als inleidende zin heeft: <i>Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor de uitvoering van de volgende handelingen op openbaar domein of op</i>

	Het artikel bepaalt dat het hemelwater op eigen terrein dient te blijven. De raad vraagt te overwegen om ook toe te voegen dat het hemelwater ter plekke moet infiltreren. Dit om te voorkomen dat het hemelwater van publieke overdekte fietsenstallingen versneld wordt afgevoerd via de openbare riolering.	<i>een terrein dat na de handelingen tot het openbaar domein zal behoren :</i> Wat betreft de suggestie rond infiltratie: akkoord om te voorzien dat het water ter plaatse moet infiltreren.
	VVSG 8.7.Openbaar domein (art. 17) Fietsenstallingen op het openbaar domein (art. 17 1°). Het hemelwater dient eigen terrein te blijven. Overwegen toe te voegen dat het hemelwater ter plekke moet infiltreren. De straatriolering ligt immers ook in het openbaar domein. Als de grond rond de fietsenstalling verhard is en er riolering ligt, stroomt het hemelwater toch af naar de riolering.	Zie hierboven.
Art. 10, eerste lid, 10°	VVSG 8.7.Openbaar domein (art. 17) We vinden het een goede zaak dat niet overdekte terrassen op openbaar domein vrijgesteld worden van vergunningsplicht. Een domeintoelating van de wegebeheerder is immers wel nog altijd nodig	Er wordt akte genomen van de appreciatie.
Art. 10, eerste lid, 15°	SARO <u>Vrijstellingen op openbaar domein: zonnepanelen en aanhorigheden op taluds.</u> Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 17, 4°) voorziet in een vrijstelling voor de plaatsing van zonnepanelen en aanhorigheden in reststroken langs wegen en spoorlijnen, mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden. De raad onderschrijft het belang van dergelijke installaties in het licht van de energietransitie. Tegelijk wijst de raad erop dat veel van de betrokken taluds bij de aanleg van de lijninfrastructuur destijds werden gevalideerd als mitigerende maatregelen en/of als natuurverbindingen. De raad vindt het vanuit die optiek geen goede zaak dat er voor de plaatsing van zonnepanelen en aanhorigheden op die locaties geen afweging meer zou gebeuren van de ruimtelijke en ecologische impact van deze handelingen	Aangezien het een vrijstelling op openbaar domein betreft gaan we er van uit dat de domeinbeheerder hier niet lichtzinnig mee zal omspringen.
Art. 10, eerste lid, 16°	SARO <u>Art. 17 wijzigingsbesluit vrijstellingen: vervanging bruggen, tunnels en vergelijkbare constructies.</u> De raad merkt op dat de woorden 'vergelijkbare', 'kennelijk dezelfde' en 'draagkracht' zeer ruime begrippen zijn, die voor interpretatie vatbaar zijn. De raad vraagt de betreffende formulering met betrekking tot het vervangen van bruggen, tunnels en vergelijkbare constructies, aan te passen.	Noch SARO, noch VVP geven een tekstsuggestie. De tekst van het BVR, samengelezen met het verslag lijkt duidelijk genoeg.
	VVP Deze formulering is vaag en voor interpretatie vatbaar.	Zie hierboven.

	➤ Verduidelijk de formulering van dit artikel door gebruik te maken van afgebakende en ondubbelzinnige terminologie in de plaats van ruime begrippen zoals “vergelijkbaar”, “kennelijk dezelfde” en “draagkracht”	
Art. 10, tweede lid	SARO Vrijstelling voor openbaar domein: ondeelbare lijninfrastructuur. Het wijzigingsbesluit vrijstellingen (art. 17) voert een nieuwe bepaling in waarbij in het geval van lijninfrastructuur, vrijstellingen enkel van toepassing zijn als de volledige ondeelbare lijninfrastructuur aan de voorwaarden voor vrijstelling voldoet. De raad benadrukt dat deze wijziging niet mag leiden tot een onbedoelde verstrenging van de vergunningsplicht, zeker niet in situaties waarbij de overheid tegelijkertijd optreedt als aanvrager en vergunningverlener. De raad apprecieert in die zin dat het Verslag aan de Vlaamse Regering deze wijziging kadert als een maatregel ter bevordering van duidelijke en werkbare regelgeving.	Bij nader inzien en ook na overleg met de administratie MOW wordt deze toevoeging geschrapt, omdat ze meer verwarring zal scheppen dan oplossen.
	VVSG <u>8.7.Openbaar domein (art. 17)</u> De Nota spreekt hier van een wijziging die ‘op het eerste zicht overkomt als een verstrenging’. Dit omwille van de ingewikkelde administratieve ‘puzzel’ te vereenvoudigen. We vinden het belangrijk dat de slotsom is dat logischere en meer samenhangende vergunningsaanvragen gebeuren en niet dat de vergunningsplicht wordt verstrengd voor aanvragen waarbij de overheid zowel de aanvrager als de vergunningverlener is.	Zie hierboven.
Art. 11.1	VVSG 3.1.Elektriciteitscabines Wat betreft elektriciteitscabines vragen de gemeenten om technische constructies van algemeen belang op openbaar domein en privaat domein gelijk te behandelen. Het voorontwerp biedt een vrijstelling tot een bovengronds volume van 30m³ op privaat domein en 60m³ op publiek domein, maar dat vinden we dus geen goed idee. Wanneer zinvol trachten gemeenten immers dergelijke constructies ‘te duwen’ naar het privaat domein, in plaats van naar het ‘overvolle’ publiek domein. Door de ‘bevoordeling’ van het publiek domein is die incentive minder groot. Daarom pleiten we ervoor de vrijstelling op zowel privaat als publiek domein op 30m³ te zetten. Er is een ‘plaatsingsrecht’ voor cabines of nutskasten waardoor de sturingsmogelijkheden door de wegbeheerder beperkter zijn, maar toch vinden gemeenten het belangrijk te kunnen sturen op waar deze op publiek of privaat domein komen te staan. Door de vrijstelling verliest de gemeente voor wat betreft de	De minimale afstand tot de perceelsgrenzen wordt inderdaad geschrapt. Een verstrenging tot 30 m3 op openbaar domein wordt niet doorgevoerd. Gelet op de steeds meer doorgedreven elektrificatie van de samenleving (warmtepompen, elektrische wagens, ...) zal de behoefte aan transformator- en distributiecabines voor elektriciteit alleen maar toenemen. Een overdreven administratieve belasting kan de omschakeling naar een koolstofarme samenleving overmatig hinderen.

	plaatsing van een cabine op privaat domein sturingsmogelijkheid. De toelichting geeft voor de ruimere vrijstelling op openbaar domein als argument dat de domeinbeheerder al kan waken over de oordeelkundige inrichting van het openbaar domein, maar dat klopt niet voor elke nutsmaatschappij. Fluvius hoeft voor gemeentewegen geen domeintoelating vragen. In dit verband is het niet aangewezen dat de afstand op privaat domein tot een ander kadastraal perceel minstens 2 meter bedraagt. In de praktijk gaat het juist vaak om mini-percelen, even groot als de cabine die dicht aansluitend op het openbaar domein, maar op privaat domein worden geplaatst. Dit maakt plaatsing op privaat domein onnodig onaantrekkelijk.	
	SARO Daarnaast betreft het de vrijstelling voor technische installaties (art. 18). De raad is van oordeel dat de visuele en ruimtelijke impact van dergelijke installaties in erfgoedcontext veelal niet te verwaarlozen is en een vergunningsplicht hierdoor op zijn plaats is.	De belangrijkste erfgoedcontexten zijn beschermd als monument, landschap of stads- en dorpsgezicht.
	VVP De VVP stelt voor om de toepassing van deze afstandsregel te beperken tot percelen kleiner dan 120 m ² . Deze grens sluit aan bij de vrijstelling voorzien in de gewestelijke hemelwaterverordening. Nutsmaatschappijen verwerven vaak percelen tot 120 m ² voor de plaatsing van kleinere installaties. In dergelijke gevallen is het ruimtelijk verantwoord dat technische constructies, zoals 5 laagspanningskasten, ook op de perceelsgrens kunnen worden ingeplant. De ruimtelijke impact blijft immers beperkt en de beschikbare ruimte wordt zo duurzaam en zorgvuldig benut. ➤ Beperk artikel 11.1, 3° tot percelen kleiner dan 120 m ² , zodat de regelgeving aansluit bij de praktijk en een efficiënt ruimtegebruik voor noodzakelijke nutsvoorzieningen mogelijk blijft.	Het lijkt eerder aangewezen om met een groottebeperking per technische constructie te werken dan met een maximale perceelsgrootte. Daarnaast wordt, zoals reeds aangegeven, de minimumafstand tot de perceelsgrenzen geschrapt.
Art. 12.4	SARO Zie: Vrijstellingen binnen erfgoedcontext.	Zie hoger
Art. 12.4	SARO De raad acht het ook niet wenselijk om de uitbouw van glasvezelnetwerken (art. 20) in zones met hoge erfgoedwaarde vrij te stellen. Uit de praktijk blijkt dat bij de aanleg van dergelijke netwerken weinig rekening wordt gehouden met de erfgoedwaarde van gebouwen en constructies. Hetzelfde geldt overigens ook voor de reeds bestaande bepalingen over communicatiekabels, leidingen, aansluitdozen enz. (huidig artikel 12.4 van het Vrijstellingenbesluit).	De vrijstelling is vooral belangrijk voor de grote ondergrondse kabels op privaat domein. Voor het overige gelden immers al vrijstellingen. De meeste cabines zijn nu ook reeds vrijgesteld (tot 30 m ³).
	VVSG	Zie hierboven.

	3.2.Glasvezel Voor glasvezelnetwerken willen we geen verruiming. Het is ons niet duidelijk wat de bijkomende vrijstelling voor 'de uitbouw van glasvezelnetwerken met uitzondering van gebouwen' toevoegt ten opzichte van de huidige formulering. Die is nu al zeer ruim. Nu al is de plaatsing van communicatiekabels, leidingen en aanhorigheden... vrijgesteld, net zoals de plaatsing van ondergrondse technische installaties en ondergrondse leidingen en communicatiekabels naar zend en ontvangstinstallaties... De gemeenten vragen bovendien dat in plaats van 'gebouwen' voor glasvezelnetwerken wordt gesproken van 'bovengrondse constructies'. We vinden namelijk dat POP-cabines best wél onderworpen zijn aan de vergunningsplicht; en het is onduidelijk of dergelijke cabines als 'gebouw' worden beschouwd. Omwille van hun omvang is het wenselijk dat de vergunningverlenende overheid kan sturen op waar dergelijke bovengrondse constructies ten dienste van glasvezelnetwerken komen te staan.	
Art. 12/1.1, 3°	SARO <u>Art. 21 wijzigingsbesluit vrijstellingen: reliëfwijzigingen.</u> De raad vraagt de formulering van dit artikel aan te passen. Het is onduidelijk wat wordt bedoeld met de woorden 'in totaliteit'; wat als een deel wordt opgehoogd en een deel uitgediept?	Dan moeten beide getallen van elkaar worden afgetrokken. Dit is het saldo van de aftreksom (van ophoging en uitdieping) per goed. Dit zal worden verduidelijkt in het verslag.
	VVSG <i>8.8.Reliëfwijzigingen en wadi's (art. 21)</i> • Een aanscherping van de vrijstelling voor reliëfwijzigingen is goed, de wijze waarop die nu geformuleerd is, is echter niet helder. Formulering " het totale volume van de reliëfwijziging is kleiner dan dertig kubieke meter per goed als het in totaliteit een uitdieping betreft en kleiner dan vijf kubieke meter per goed als het in totaliteit een ophoging betreft" vraagt verduidelijking: wat wordt bedoeld met 'in totaliteit'? Saldo van optelsom per goed? Hoe hiermee omgaan bij nivelleringswerken waarbij een deel opgehoogd wordt en een deel afgegraven? Wat is de impact van deze maatregel op archeologische opgravingen?. Aanpassing beslissingsboom noodzakelijk? Die is nu opgesteld op beperkte uitdieping, niet op uitgravingen van 50cm;	Dit is het saldo van de aftreksom (van ophoging en uitdieping) per goed. Dit zal worden verduidelijkt in het verslag. De uitgraving tot 30 m3 is nu reeds van kracht. De Vlaamse Regering wenst deze te behouden.
Art. 12/1.1, tweede lid	VVSG <i>8.8.Reliëfwijzigingen en wadi's (art. 21)</i> • Overweeg om de vrijstelling voor wadi's te verbreden naar alle bovengrondse infiltratievoorzieningen; • Overweeg om toe te voegen dat de vrijstelling enkel geldt als de wadi binnen een straal van 30 meter rond de woning of het gebouw zich situeert of in woongebied is gelegen; en	Er wordt ingestemd met deze suggesties. De term wadi wordt vervangen door "bovengrondse infiltratievoorziening", omdat dat een algemenere term is.

	dus niet in het achterliggend agrarisch gebied of natuurgebied. Momenteel adviseert Landbouw en Zeevisserij overigens altijd negatief bij een wadi in landbouwgebied.	
	VVP Er wordt hierbij geen beperking opgelegd in oppervlakte van de wadi. Dit geeft onduidelijkheid over wanneer er dan gesproken mag/ kan worden van een functiewijziging van het terrein bv. uitholling van agrarisch gebied door de aanleg van een wadi. ➤ Bepaal een maximale oppervlakte voor de aanleg van een wadi (exclusief openbaar domein) of verduidelijk de bepaling verder. Zo wordt helder wanneer een wadi nog gezien wordt als een kleinschalige ingreep en wanneer sprake is van een functiewijziging.	